

Üstün Dökmen

Roman

METRESTEPE

Remzi Kitabevi

METRESTEPE

ÜSTÜN DÖKMEN

METRESTEPE

Remzi Kitabevi

METRESTEPE / Üstün Dökmen

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Neclâ Feroğlu

Kapak tasarımı: Murat Özgöl

ISBN 978-975-14-1542-4

BİRİNCİ BASIM: Ocak 2013

ÜÇÜNCÜ BASIM: Ağustos 2025

Kitabın bu basımı 1000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

*İlk ve son eşim, şehit Hasan Dedemin
tek gelini Zehra'ya ve Metristepe'de
vuruşmuş tüm atalara...*

Uyarı:

Bu romanda sözü edilen olayların tümü —Kurtuluş Savaşı’yla ilgili bazıları hariç— hayal ürünüdür ve yazar tarafından kurgulanmıştır. Bozüyük yakınlarında, Metristepe’yi gören bir villa kent yapılmamıştır. (En azından bugünün tarihi itibarıyla yapılmamıştır.) Romandaki kişilerin ve olayların, gerçek yaşamdaki kişilerle ve olaylarla herhangi bir ilgisi yoktur.

Metrestepe

Anadolu'nun ağacı az, tozu bol bir şehriydi; her şeye rağmen güzeldi. Bu taşra şehrinin sabahında henüz trafik başlamamıştı. Şehir parkının akşamdan kalmış kuşları, güneş bastırmadan önceki son şarkılarını söylüyorlardı. Kimi esnaf kepengini kaldırmış, dükkânının önünü sulamıştı. Mağazaların bulunduğu caddeler, sabah serinliğinde toprak ve çamur kokuyordu.

Şehrin önde gelen zenginlerinden Abdülrezzak Bey, o gün mağazaya gitmeyecekti, şehir dışında işi vardı. Mağazayı yardımcıları açacaktı.

Abdülrezzak Bey ve karısı Nuriye Hanım, o gün sabah namazından sonra yatmamışlardı. Nuriye Hanım kocasının valizini hazırlıyordu.

İçinde, adını, nedenini bilmediği, tanımadığı, tanımlayamadığı bir sıkıntı vardı Nuriye Hanım'ın. Kocasına yola çıkacağı için sıkıntı duyduğunu düşündü. Aslında kocası ne zaman bir iş yolculuğuna çıksa, kaygılanırdı. Ancak bu seferki kaygısı başkaydı.

Kocası salimen gidip gelsin diye birkaç dua okudu içinden. Kocası gittikten sonra da Ayetel Kürsi'yi okuyacaktı Bakara Suresi'nden.

10

Kahvaltıyı yapmışlardı; valiz de tamamlanmak üzereydi. Kocasının valizini hep Nuriye Hanım hazırlardı. Gömlekleri öylesine özenle katlardı ki, çıkarıldığında hepsi yeni ütülenmiş gibi gözükürdü.

Abdülrezzak Bey, ne giydiğine, nasıl görüldüğüne önem vermezdi genelde. Ama her nasılsa son zamanlarda, özen göstermeye başlamıştı üstüne başına. Berberini değiştirmişti mesela; yüze ağda yapan modern bir kuaföre gidiyordu artık.

Kocasındaki bu değişime başlangıçta bir anlam verememişti Nuriye Hanım; ancak sonra, 'Yeni dede oldu, yaşlılığı kabullenemiyor, o yüzden genç görünmeye çabalıyor,' diye düşündü.

Üç çocukları vardı. İlkini, "Hadi çabuk olun," diyen anne babalarının tavsiyesiyle, ikinci, "Tek çocuk şımarık olur," diyen komşuların tavsiyesiyle, üçüncüyü ise siyasetçilerin tavsiyesiyle yapmışlardı. (Bu konuda kendilerinin ne düşündüğü konusunda elimizde net bir bilgi bulunmamaktadır.)

Çocuklarının üçü de evliydi. İlk torunlarını, büyük kızları Büşra dünyaya getirmişti ve kızdı. Karı kocanın yüzleri düşmüştü, düş kırıklığına uğramışlardı ilk torunları kız diye. Oğlan istemişlerdi ilk çocuğu ama sonra sevmiş ve sevinmişlerdi; şirindi, torundu.

Valiz tamamlandığında Nuriye Hanım sordu:

"Nereye gideceksin?"

Abdülrezzak Bey:

"Şu Metristepe'yi gören villalara gidiyorum."

"Bitmemiş miydi onlar?"

“Bitmesine bitti de, eksikleri varmış, bir göreyim dedim.”

Abdülrezzak Bey, nedeni, nerdeni bellisiz hafifçe terledi.

Nuriye Hanım, kocasının her seyahat öncesinde, masmavi gözlerini açarak sorgulama amacı olmadan, yalnızca yol kaygısından ötürü, öylesine, “Nereye gidiyorsun?” derdi rutin bir şekilde. Abdülrezzak Bey de, gereksiz bile görse, karısının kaygısını bilir, nereye ve niçin gittiğini açıklardı her seferinde. Ancak bir gün önce, “Yarın nereye gideceksin?” dediğinde, İstanbul’a, demişti Abdülrezzak Bey, şimdi Metristepe Villaları’na diyordu. Bir an çelişkili gibi geldi bu durum Nuriye Hanım’a, sonra, ‘Galiba yanlış hatırlıyorum,’ diye düşündü.

Ha Metristepe, ha İstanbul, ikisinde de inşaatları, işleri vardı Abdülrezzak Bey’in.

Başlangıçta yaşadıkları şehirde inşaat malzemeleri satıyordu küçük bir dükkânda. O yıllarda kazançları az, elleri dar; zorlukla büyümüşlerdi çocuklarını. Yine o yıllarda ufku da dardı Abdülrezzak Bey’in; zengin olmak isteyen çok çalışması gerektiğini sanıyordu. Ha babam ha çalışır, ufacık dükkânını erken açar, geç kapatırdı. Biraz hayal kırıklığıyla, biraz öfkeyle sonra şunu anladı:

Bazı yerlerde, bazı durumlarda çalışmak işe yarıyordu belki ama birçok durumda, birçok yerde, özellikle onun yaşadığı çevrede zengin olmak isteyen biri, birileriyle işbirliği yapmalı, onlarla görüş birliği içinde olmalıydı, uzaktan yakından bir siyasi destek bulmalıydı.

Yıllar önce biri Abdülrezzak Bey’e, “İster mason, ister fason ilişki kur, yeter ki ilişki kur bu ülkede,” demiş ve eklemiştir: “Yalnız gezen kurt, bir gün aç olur, bir gün tok. Masonluk eskidi, şimdi fasonluk vakti.”

Önünde iki yol vardı genç Abdülrezzak’ın:

Biri, “Bir lokma, bir hırka,” diyen ataları gibi olmaktı.

Diğeri, çağındaki nice inançlı tüccar gibi, bin lokma, bin hırka isteyen biri olmaktı.

12

Su, yüksekten alçağa, biriktiği hazneye doğru akar. Abdülrezzak, ikinci yolu tercih etti. Derneklere, cemaatlere girdi, cemiyetlerle cem oldu, cemleşti, bir oldu, birleşti. Azdı, çoğaldı; az kazanırdı, çok kazandı.

Birlikten kuvvet doğardı, doğdu. Alın terleri, damlaya damlaya birikti su oldu, akar oldu, akarsu oldu, hazneye doldu, hazine oldu.

Artık Abdülrezzak Bey'in erzakı, rızkı boldu.

Önce mağazasını büyüttü, büyük ölçekte inşaat malzemesi ticaretine başladı. Sonra müteahhitliğe girişti; ortaklarıyla birlikte İstanbul'da, Anadolu'da apartmanlar, villa kentler yapmaya başladı.

Son iş, Bozüyük yakınlarında, orman ile Anadolu bozkırı arasında, bir zamanlar Kurtuluş Savaşı'nın yapıldığı topraklarda bir villa kent inşa etmekte.

80 villadan oluşan bu villa kentin adı reklamlarda "Metristepe Manzaralı Villalar" olarak geçiyordu. Villalar geniş bahçeli, üçer katlıydı; her birinin sütunlu bir balkonu, uzaklara bakan terası vardı. Altılı sıralar halinde düzlüğe uzanan bu villalar, Anadolu coğrafyasına ağırbaşlılıkla yerleşmiş dağların karşısında, capcanlı renkleriyle, kımıltılı gölgeleriyle, telaşlı bir tezat teşkil ediyordu.

Bu villaları, kasabanın uzağına, bozkırın bağrına yapma fikri, Abdülrezzak Bey'in ortağı Halim Bey'e aitti.

Halim Bey, kasabalarının ortasından egzozlu-gürültülü bir şehirlerarası yol geçiyor diye Bozüyük'lülere acımıştı. O yıllarda gürültü, koku, duman dayanılmazdı. Sonra otoyol yapıldı, şehirlerarası yol şehrin dışına alındı. Araçlar boş arsaların arasından geçmeye başladı.

Kasaba, günde yirmi dört saat süren çok yoğun bir trafik-ten, mazot, asbest kokusundan, korna ve motor gürültüsünden kurtulmuştu. Çünkü otoyol, kasabanın dışına, çevresinde yapılaşma bulunmayan bir alana taşınmıştı.

Ancak yılların getirdiği alışkanlıkla olsa gerek, yeni yolun iki yanına apartmanlar yapılmaya başladı. Yani kasaba, koku-lu-kornalı eski yaşamını özleyerek yeni yola taşındı.

Halim Bey bunu tuhaf bulmuştu. Bozüyük'ün ötelinde, anayolun ulaşamayacağı bir yerde bir villa kent kurmaya heves etti. Toprak ucuzdu; kurdular.

Villaların yerleştiği düzlüğün doğusunda, bir zamanlar Kurtuluş Savaşı'nda, kanlı çatışmaların yaşandığı tepeler bulunuyordu. Üzerinde o günlerden kalan küçük tabyaların, siperlerin bulunduğu, çevreye hâkim büyük tepeye Metristepe adı verilir.

İşte Abdülrezzak Bey ile Halim Bey'in yaptıkları villa kent, Metristepe manzaralı olduğu için "Metristepe Villaları" adını aldı. Bu ad, biraz, kaçınılmaz olarak karşıda duran manzara-dan, çokça da dedelere duyulan saygıdan kaynaklanmaktaydı.

Geçmiş günün acıları ve zaferi, yeni günün villalarına isim olmuştu.

Metristepe Villaları.

Metristepe.

Çanakkale'de, Erzurum'da, Kars'ta çok sayıda tabya yapılmıştı. Bir yanı taştan duvar, üç yanı ve tavanı toprakla tahkim edilmiş istihkâma, "tabya" denirdi Osmanlı'da. Basit tabyalara ise "metris" adı verilirdi. Metris, derinliği bir-bir buçuk metre olan, araziye uyumlu, yerine göre zikzaklı, çoğunlukla, düşma-bakan tarafına içten tahta yerleştirilmiş siperlerdi.

Metristepe Villaları'nın çevresinde, seyrek ama güzel ağaç-larla kaplı, dört bir yana dalga dalga uzanan alçak tepeler vardı.

Villaların batısı, Mezitler-İnegöl yönüne bakıyordu. Villaların doğusunda, ufka doğru, üzerindeki binlerce ağaçla, bütün heybetiyle Metristepe duruyordu. Tepe, rüzgâr türbinleriyle kaplıydı; bir firma elektrik üretmek için ormana yerleşmişti.

Reklam firması, “Metristepe Manzaralı Villalar” ifadesini önerdiğinde, Abdülrezzak ve Halim beyler, başlangıçta rahatsız olmuşlardı. Bazı şeyler “manzara” sayılmamalıydı. Birkaç yıl önce, “Kâbe manzaralı daireler” şeklindeki reklamdan da, onlarla ilgili değildi ama rahatsızlık duymuşlardı. Kâbe, bir manzara olmamalıydı, olamazdı. Kâbe, bu dünyadaki milyonlarca insanın günde beş defa yüzünü çevirdiği, sürekli tavaf edilen, insanların çevresinde dönmeye bir dakika bile ara vermedikleri (ancak dünya yok olduğunda dönme son bulacaktır) bir kutsal yapıdır. Oysa günümüzde paranın çevresinde dönen dünya, Kâbe’yi ve nice kutsalı, bir manzara, bir reklam ögesi, bir gelir kapısı mı saydı acaba?

Reklam firması, “Metristepe Manzaralı Villalar” diye reklam verilmesi konusunda iki ortağı ikna etti sonuçta.

Kahvaltıları bitmişti, valiz hazırды. Artık evden çıkması gerekiyordu Abdülrezzak Bey’in. Ama tuhaf bir tedirginlik vardı üzerinde, yüzünü göstermeyen, örtünmeye çalışan bir heyecan vardı yüzünde. Zihninde, acı veren gelgitli bir ikilem.

Bir yandan hemen çıkıp gitmek isteyen, bir yandan da gitmek istemeyen, sürekli evde kalmak isteyen bir duygu...

Yolculuğa çıkarken Abdülrezzak Bey, genelde Nuriye Hanım’ı yanaklarından hafifçe öper, “Allah’a emanet ol,” derdi. Nuriye Hanım da, “Sen de Abdülrezzak Bey, yolun açık olsun,” diye karşılık verirdi.

O gün farklı oldu. Abdülrezzak Bey karısını kollarının arasına aldı, sarıldı, yüzünü yüzüne dayadı, birkaç nefeslik dur-

du. Nedeni belirsiz, derinlerden gelen bir sezgiyle buruk, içini buran bir duyguyla Nuriye Hanım da kocasına sarıldı. (Bu bir tür veda mıydı?)

Birkaç saniye öyle kaldılar; ikisi de ilk bırakan olmak istemiyordu. O an Nuriye Hanım, açıkça söylemezdi, hatta içinden bile telaffuz etmezdi ama kocasını çok sevdiğini düşündü. Bir an aklından, kocasını kaybetme korkusu sıcak bir rüzgâr gibi geçip uzaklaştı. Kocasını kaybetmek istemezdi, Allah korusundu.

Abdülrezzak Bey'in, eşinden gizli bir ilişkisi vardı. Yeniydi. Metres tutmuştu Abdülrezzak Bey. Evet, metres tutmuştu; metresine de yeni bir ev vermişti en son adıyla Metristepe Villaları'nda. Yerleştirmeye gidiyordu. Kaygısı, tedirginliği bu yüzdendi.

Aslında Metristepe Villaları'nı, ortağıyla birlikte aileler için yapmışlardı. Ama nedense çok sayıda kişi, villalar bittiğinde metresi için bir villa satın almaya başladı bu siteden.

Havuzları, bahçeleri olan, büyük şehirlerden, gözden uzak, müstakil evleri korunaklı bu siteye, metresini yerleştirmek uygun gözükmüştü birçok erkeğe.

Uzak kentlerden, İstanbul'dan, Bursa'dan, Adana'dan, Konya'dan, Kayseri'den, Gaziantep'ten ve daha nice şehirden nice erkek satın aldı bu villaları.

Söz konusu erkeklerin hepsi evliydi; gözden-yoldan uzak bir yer olduğu için Metristepe'yi seçmişlerdi.

Evli erkekler metreslerinin yanına genelde ara ara uğrarlar, tanıdıklar tarafından görülmemeye çalışırlar. Bu yüzden Metristepe evleri, bu tür ilişkiler için ideal bir yer, korunaklı bir mevkidi.

Ancak bazı şeyler, çabucak anlaşılır genelde. Halk açıkça söylemese de, anlayıverir olup biteni.

Çevredeki hemen herkes, köylüler, kasabanın yerlileri, villa kentteki henüz bitmemiş villaların işçileri, bitenlerin bahçıvanları, bekçileri, insanları kasabadan inşaatlara taşıyan taksi şoförleri, ilk kez kimden çıktığı belli olmayan bir adlandırmayı, sözsüz bir uzlaşıyla dillerine yerleştirdiler, Metristepe Villaları'na, "Metrestepe" villaları demeye başladılar.

Metrestepe villaları.

Bozüyükçüler bu durumdan hoşnut kalmadılar; kendilerini rahatlatılabilmek için, villaların aslında kasabalarına oldukça uzak olduğunu söylediler.

Halk, anlamaz gözükse de bir şeyleri, aslında acı ve iğneleyicidir dili; ya bıyık altında güler, ya nükte üretir sürekli.

Çanakkale'de, Sarıkamış'ta, Balkanlar'da, sonra Kurtuluş Savaşı'nda, Mangal Dağı'nda, Haymana'da, Dumlupınar'da Basri Tepe'de, Metristepe'de ve daha nice yerde savaşılan dedelerimizin bir cümle vardı zihinlerinde, "Kadınlarımızın, kızlarımızın namusu için savaşıyoruz," diye.

Bir zamanlar kadınlarının, kızlarının namusu için Metristepe'de savaşılanların az ötesinde, şimdilerde başkalarının kızlarının namusunu hiçe sayanların villaları sıralanıyordu sessizce. Metrestepe villaları, Metristepe manzaralı.

Metris, savaşta kullanılan ahlaki bir korunaktır. Metres ise genelde, barışta kullanılan ahlak dışı bir korunaktır.

Abdülrezzak Bey'in metresi, daha önce hiç evlenmemiş, Nurşen adlı otuz yaşlarında bir kadındı.

Abdülrezzak Bey Metristepe Villaları'na Nurşen Hanım'ı yerleştirmeye gidiyordu.

Villa kentin erkeklerinde ve kadınlarında, sözsüz bir mutabakat vardı ketum olma konusunda. Uzun bir süre, belki de hiçbir zaman Nuriye Hanım'ın haberi olmayacaktı bu olaydan.

Açık veya gizli, aldatılan kadınlar için bir felaket vardır ortada. Ama erkekler için olay basittir; ev başka, eğlence başkadır toplum içinde.

Evden çıkınca Abdülrezzak Bey dönüp, “Söylemeyi unuttum,” dedi ve devam etti: “Dün gece bir rüya gördüm; Mehmet Dedem, arkadaşları Cafer ve Niyazi’yle birlikte, yine siperlerde savaşıyordu Metristepe’de.”

Nuriye Hanım:

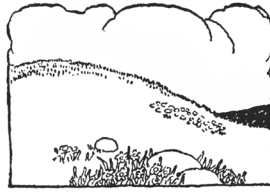
“Hayırdır inşallah, hayırlar versin Allah.”

Şoför kapıyı açtı, Abdülrezzak Bey sağ arka koltuğa oturdu. Nuriye Hanım her zamanki gibi, “Dikkatli gidin Rüstem Bey,” dedi şoföre. O da, “Sağ ol, hayırlı günler yenge,” diye karşılık verdi. Motor çalıştı, araba uzaklaştı. Nuriye Hanım alışkanlıkla hazırladığı maşrapayı aldı, su serpti arkalarından. Su gibi akıp gitsinler diye.

Abdülrezzak Bey önce Nurşen Hanım’ın eşyalarını Metristepe evlerine taşıtacak, kaygılı, heyecanlı, karmakarışık duygularla onu yeni evine yerleştirecek, birkaç gün birlikte kaldıktan sonra İstanbul’a geçecekti.

İstanbul’da önce, tutuklu olan ağabeyi albay Hasan Bey’i ziyaret etmek, sonra da Çekmeköy’deki inşaatlarına uğramak istiyordu.

O gece gördüğü rüya yol boyunca aklına takıldı. Zaman zaman görürdü; yine görmüştü. Top sesleri, kurşun sesleri arasında Mehmet dedesi, yakın arkadaşları Cafer ve Niyazi’yle birlikte bir sağa bir sola dolaşıyorlardı siperler içinde.

Metristepe

Siperler toz duman içindeydi; barut kokusu, insan haykırısları, feryatları, top, tüfek sesleri, kendine ve arkadaşlarına cesaret vermek, düşmana korku salmak için atılan naralar.

Kıyametti, mahşerdi, öldürmeye niyetli bir kavga, savaş vardı.

Bu taraftakiler Türk askerleri, karşıdakiler Yunanlıydı. İki taraf da birbirine “düşman” diyordu.

İnsanlar siperlerde eğilerek, yamaçlarda, ovada sürünerek, koşarak yer değiştiriyorlardı. Herkesin, herkesin tek isteği, vurulmamak ama vurmaktır.

Ateş hattının az gerisinde, bağırان, haykıran, kendinden geçmiş adımlarla sağa sola koşuşturan komutanların, vurulmaktan öte bir istekleri daha vardı: Kendileri hayatta kalsınlar ya da kalmasınlar, birlikleri dağılmasın, ordunun genel düzeni bozulmasın.

Havada mermiler, kurşunlar uçuyor, insanlar yerlere düşüyordu.

Metristepe nasıl Metrestepe oldu?

Kurtuluş Savaşı'nın yapıldığı alanlardan biri de Bozüyük yakınlarındaki Metristepe'dir. Kurgu bu ya, bir inşaat firması, 2000'li yıllarda Metristepe yakınlarında, villalardan oluşan bir site yapar, "Metristepe Manzaralı Villalar" diye satılır evler. Sitenin adı Metristepe'dir ancak birçok varlıklı erkek metresini bu villalara yerleştirdiği için olsa gerek, sitenin adı zamanla "Metrestepe Villaları"na çıkar. Bu villalarda, Metristepe Savaşı'na katılanların torunları oturmaktadır şimdi.

Bu romanın kahramanı Nurşen, Metrestepe villalarına yerleşen sakinlerden biridir ancak hayatın ona neler getireceğini bilememektedir.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1542-4

9 789751 415424

KDV'den muaf